

Q&A NOVI-GEBIED REGIO ZWOLLE

Regio Zwolle: delta van de toekomst

September 2021

1. HOE IS DE REGIO ZWOLLE EEN NOVI-GEBIED GEWORDEN?

De definitieve toewijzing aan Regio Zwolle als NOVI-gebied is **een mooi resultaat** dat een lange aanloop kent.

In 2018 werd landsdeel Oost (Gelderland en Overijssel) aangewezen als pilot Omgevingsagenda Oost. In deze omgevingsagenda is Regio Zwolle in haar geheel als regionale opgaven met complexe transitieopgave opgenomen.

In 2018 heeft Regio Zwolle zich als perspectiefgebied (voorloper NOVI-gebied) gepositioneerd bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In de zienswijze van gemeente Zwolle (ondersteund door Regio Zwolle) op de Nationale Omgevingsvisie werd nogmaals het aanbod gedaan om als perspectiefgebied fungeren. Dit zorgde ervoor dat Regio Zwolle op de longlist kwam van NOVI-gebieden.

Vervolgens is Regio Zwolle - met expliciet provincie Overijssel, de gemeente Zwolle en het waterschap Drents Overijsselse Delta aan de slag gegaan. Dit resulteerde in juni 2020 in de status van voorlopig NOVI-gebied.

In aanloop naar het kabinetsbesluit hebben we - nadat we een voorlopige status in juni 2020 hadden gekregen - een intensief traject doorlopen om tot de propositie 'Klimaatbestendige Groeiregio' te komen. Deze belofte hebben we vervolgens in de vorm van het Plan van Doorpakken aan het Rijk voorgesteld met het genoemde positieve resultaat als gevolg.

Tijdens het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) Oost-Nederland met demissionair minister Kajsa Ollongren van Binnenlandse Zaken op 20 mei 2021 is het Plan van Doorpakken 'Regio Zwolle laat Nederland klimaatbestendig groeien' vastgesteld.

Begin juni 2021 is de definitieve status van NOVI-gebied aan de Tweede Kamer bekend gemaakt in de voortgangsbrief NOVI **namens de minister**, zie [dit document](#).

'KLIMAATADAPTATIE LEVERT EEN POSITIEVE BUSINESSCASE OP. ALS WE IN NEDERLAND DOOR BLIJVEN GAAN OP DE HUIDIGE VOET, IS BEREKEND DAT HET ONS IN DE TOEKOMST 170 MILJARD EURO KOST OM PROBLEMEN OP TE LOSSEN.'

- Liliane van Sprundel, staf Deltacommissaris van het Nationaal Deltaprogramma

2. WAT IS EEN **NOVI-GEBIED**?

Een NOVI-gebied is - voortbouwend op bestaande interbestuurlijke samenwerkingstrajecten - een instrument waarbij **verschillende lagen van de overheid** meerdere jaren verbonden zijn en toewerken naar gezamenlijke oplossingen van de verschillende opgaven van het Rijk en de regio. Deze gebieden zijn onderdeel van de Omgevingsagenda's die per landsdeel worden opgesteld. Elk NOVI-gebied heeft zijn eigen thema.

Het Rijk gaat samen met de regio:

- ▶ extra impuls geven aan grote transitie, passend bij NOVI-prioriteiten.
- ▶ extra steun te geven aan de aanpak van grote, integrale fysieke opgaven die heel belangrijk zijn voor Nederland

3. WAT HOUDT HET VOORSTEL 'KLIMAATBESTENDIGE GROEIREGIO' IN?

De propositie is als volgt verwoord:

'Regio Zwolle is de delta van de toekomst: een klimaatrobuuste, blijvend aantrekkelijke woon- en leefomgeving en een economisch vitale regio'

Regio Zwolle bouwt aan de delta van de toekomst. In Regio Zwolle komen kostbaar land met veel functies, en de gevolgen van klimaatverandering samen. De economische waarde van het land en de kwaliteit van leven zijn hoog, juist door de nabijheid van het water.

Onze kracht is tegelijk een risico. Delen van Regio Zwolle hebben te maken met te veel water en andere delen juist met te weinig. Door klimaatverandering voldoet het watersysteem in Regio Zwolle rond 2050 niet meer. De toenemende ruimtevraag voor wonen, mobiliteit en de energietransitie vragen nu om keuzes voor de inrichting van het landschap van de toekomst.

In Regio Zwolle nemen we klimaatverandering mee in alles wat we doen. Dat is ons fundament onder alle initiatieven in de regio. We laten in Regio Zwolle vandaag zien hoe we op een innovatieve en natuurlijke wijze in onze delta het nieuwe klimaatadaptieve landschap van Nederland vormgeven. Van klein tot groot, van achtertuin tot woonwijk. In deze regio verbinden we de klimaatopgave met groei en transitie.

Wij, de 22 gemeenten, 4 provincies en 4 waterschappen, ondernemers en het onderwijs in Regio Zwolle demonstreren aan Nederland en aan de wereld hoe je in de toekomst in de delta klimaatadaptief groeit, leeft, woont, werkt en bestuurt. Rijk en Regio werken in Regio Zwolle aan een klimaatbestendige toekomst.

4. WAT BETEKEN DE STATUS NOVI-GEBIED **CONCREET** VOOR REGIO ZWOLLE?

Met de erkenning van NOVI-gebied gaat Regio Zwolle - na de Regio Deal - opnieuw een langdurige samenwerking aan met het Rijk. Dit keer op het thema klimaatadaptatie in samenhang met groei. We zijn hier heel verheugd over, want Regio Zwolle als NOVI-gebied kan zich verder ontwikkelen tot een klimaatrobuuste en economisch vitale regio met een blijvend aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Dat is gunstig voor alle 22 regiogemeenten en hun inwoners en ondernemers, de 4 provincies, de betrokken waterschappen en de landelijke overheid. We genereren hiermee aandacht van het Rijk voor onze (complexe) vraagstukken. Concrete middelen zijn momenteel nog niet aan de orde.

De status NOVI-gebied is het startpunt van een proces om de samenwerking op dit gebied met de hierboven genoemde partners verder uit te werken. Deze status biedt de mogelijkheid om makkelijker 'deals' te kunnen sluiten met het Rijk.

'INVESTERINGEN STOPPEN NIET BIJ PROJECTHEKKEN. **INVESTEER**
OOK **IN DE LANGERE TERMIJN**, VOOR TEN MINSTE ÉÉN GENERATIE.'

- Daan Zandbelt, stedenbouwkundige, architect en partner bij De Zwarte Hond

5. HOE GAAT HET **NU** VERDER?

Op dit moment werken we het Plan van Doorpakken uit tot een uitvoeringsprogramma langs drie sporen: kennis, gebiedsgericht en governance. Bij nieuwe plannen en projecten – regiobreed – willen we nog meer rekening houden met water en klimaatveranderingen, zodat onze inwoners en bedrijven overmorgen ook droge voeten houden of tegen droogte bestand zijn. De watersnood in Limburg, België en Duitsland van afgelopen zomer toonde aan dat dat actueler is dan ooit.

Als NOVI-gebied kan de regio ontwikkelingen op het gebied van water en klimaat adequater oppakken en dat draagt bij aan het goede leven in onze regio. Zo bouwen we samen aan de ‘delta van de toekomst’ en is Regio Zwolle steeds meer een voorbeeld voor de rest van Nederland.

Concreet starten we het komende jaar met een gebiedsbiografie NOVI-gebied Regio Zwolle en de toekomstverkenning klimaat 2050 en verder.

6. WAT IS EEN **GEBIEDS BIOGRAFIE NOVI** **GEBIED REGIO ZWOLLE?**

De gebiedsbiografie NOVI-gebied is een onderzoek dat handvatten gaat bieden hoe te komen tot een klimaatrobuuste gebiedsontwikkeling. De gebiedsbiografie moet het ontstaan en de ontwikkeling van het gebied beschrijven, verklaren en verbeelden; de ruimtelijke samenhang en de landschappelijke karakteristiek duiden en de betekenis van het gebied voor de inwoners weergeven. Uiteraard wordt speciale aandacht besteed aan de watersystemen. Ook bevat het onderzoek richtinggevende ontwikkelprincipes.

7. WAAROM IS DE NOVI-STATUS ZO BELANGRIJK VOOR DE REGIO?

Vanuit de status NOVI-gebied heeft Den Haag Regio Zwolle nog meer in het vizier en dat is gunstig voor financiële middelen en het delen van kennis en kunde vanuit de samenwerking tussen Rijk en regio. We doen er toe en zijn een voorbeeld voor de rest van Nederland. Het biedt kansen:

- 1 Grenzen van het watersysteem om de leefbaarheid te behouden zijn na 2050 bereikt.
- 2 We willen de klimaatopgave verbinden met groei en transitie.
- 3 We willen onze kennis en inzichten delen met anderen en door een demodelta en groeiregio voor wereldwijde delta's als voorbeeld te zijn. Daarmee helpen we de transitie versnellen. Regio Zwolle is een ideale schaal waarop geëxperimenteerd kan worden.

‘DE GROEIOPGAVE IS NIET DE SLEUTEL VAN WAT DE REGIO AAN HET DOEN IS. DE BASIS VORMT **KLIMAATADAPTATIE** EN **VERDUURZAMING**. HIER IS DE REGIO GOED MEE BEZIG.’

– Co Verdaas, dijkgraaf Waterschap Rivierenland, hoogleraar gebiedsontwikkeling bij Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling, TU Delft

8. WELKE ROL HEBBEN DE **GEMEENTERAAD**, DE **PROVINCIALE STATEN** EN HET **WATERSCHAPSBESTUUR**?

Plannen en projecten in het kader van Regio Zwolle als NOVI-gebied zal uw eigen college doorgaans voorbereiden en aan u voorstellen. De werkgroep NOVI Regio Zwolle ondersteunt en adviseert bij de ontwikkeling van deze plannen en projecten om de overstijgende propositie (zie vraag 3) te toetsen en te realiseren.

Op die manier ontwikkelen we samen met onze regiogemeenten, provincies, het Rijk en waterschappen een klimaatbestendig aantrekkelijke woon- en leefomgeving. In het belang van onze inwoners en ondernemers: de huidige generatie en die na ons komt.

We informeren de gemeenteraden en Staten in de regio regelmatig over de voortgang via bijvoorbeeld nieuwsbrieven, webinars en eventuele persberichten. Daarnaast is sinds 2021 een Klankbordgroep voor raden en Staten ingesteld, vanuit iedere overheid is er deelname hieraan. Hier is de gelegenheid om het regionale gesprek te voeren.

Ook is het de bedoeling om begin 2022 een congres te houden over Regio Zwolle als NOVI-gebied. Hierover volgt meer informatie.

‘MAAK HET **GOEDE WERK** DAT AL VERRICHT
WORDT OOK **KWANTIFICEERBAAR**.’

- Henk Ovink, Nederlandse watergezant bij de Verenigde Naties

9. HOE ZIET DE **PARTICIPATIE/COMMUNICATIE** MET INWONERS ERUIT?

Voor inwoners is de term NOVI-gebied en de inhoudelijke ontwikkelingen erg abstract. Bestuurlijk gezien is het een enorme mijlpaal maar voor inwoners zelf is deze status minder interessant. Evengoed hebben inwoners veelal wel een rol, dan wel stem, in met name deelprojecten die gemeenten en/of waterschappen gaan initiëren vanuit de belofte zoals verwoord bij vraag 3. Maar hoe partijen dat gaan doen, zal per project anders zijn.

